

Me'a te ke fiema'u ki ha tohi kole ke lēsisita

CHARITIES SERVICES

Ngā Ratonga Kaupapa Atawhai

Kimu'a peá ke toki tohi kole ke lēsisitá, 'oku mau fokotu'u atu ke ke vakai'i 'a 'emau [lisi ke fakakakato kimu'a 'i he tohi kolé \(pre-application check list\)](#) mo e seminā 'i he 'initanetí (webinar) kau ki he [ngaahi lelei 'e ma'u mo e ngaahi fatongia 'o ha kautaha ngāue 'ofa \(charity\) kuo 'osi lēsisita](#). Ko e ngaahi nāunaú ni 'oku 'i ai ha fakamatala mahu'inga fekau'aki mo e 'uhinga 'o e hoko ko ha kautaha ngāue 'ofa pea mo e ngaahi fiema'u ki ho'o ngaahi lipootí.

Ke fakafonu ha tohi kole 'i he 'initanetí, te ke fiema'u 'a e ngaahi fakamatala ko 'ení:

► Hingoa 'o e kautaha ngāue 'ofá

Hingoa fakalao 'o ho'o kautahá (hingoa 'i ho'o tohi talāsiti fakalaó pe ko e hingoa na'e lēsisita'aki 'i he Companies Office ('Ōfisi ki he Ngaahi Kautahá)) pea mo ha toe ngaahi hingoa kehe ange 'oku ala 'ilo'i'aki ia.

► Ngaahi fakaikiiki ki he fetu'utakí

Ngaahi fakaikiiki 'o ho'o kautahá ki he fetu'utakí, kau ai ha tu'asila ki he lī tohí (postal address) pea mo ha tu'asila ki he hala 'oku tu'u aí (street address).

► Tokotaha tefito ki he fetu'utakí

Ko ha tokotaha te ne lava 'o ma'u atu 'a e ngaahi 'imeilí mo e ngaahi fetu'utaki kehé. Te ke lava foki 'o 'omai mo ha tokotaha fetu'utaki kehe.

► Taumu'a ki ha ngāue 'ofa

Ke sivi pe 'oku fakahoko 'e ho'o kautahá ha ngāue 'ofa, 'oku fiema'u ke mau 'ilo 'a e me'a 'oku fakamatala'i 'e ho'o tohi tu'utu'uní ki he 'uhinga na'e fokotu'u ai ia ke ne fakahokó. Ki ha tokoni ki hono fakaleá, vakai ki he'emaui fakamatala ki he [taumu'a ki ha ngāue 'ofa pea mo ho'o ngaahi tu'utu'uní](#).

► Fa'unga 'o ho'o kautahá

Founga 'o ho'o ngāue pea mo kinautolu 'oku kau ki aí. 'E fiema'u ke ke fakamatala'i pea mo fakakau ha ngaahi felāve'i ki ha ngaahi kautaha ngāue 'ofa kehe kuo 'osi lēsisita.

► 'Ēlia 'oku faifatongia aí

Feitu'u 'okú ke faifatongia aí (fakavahe, fakafonua, fakavaha'apule'anga pe ko ha tuifio 'o e ngaahi feitu'ú ni 'e tolu?)

► Fakamatala ki he ma'u lakangá

Ngaahi fakaikiiki ki ho'o kau ma'u lakangá pe kau 'ōfisa (ko e angamahení ko ho'o kau talasití pe kōmití 'eni), ngaahi lakanga 'oku nau ma'ú (Sea, Sekelitali mo e ngaahi lakanga peheé), ngaahi 'aho na'a nau kamata aí, ngaahi tu'asila 'o honau ngaahi 'api nofo'angá mo honau ngaahi 'aho fā'ele'í. 'E fiema'u foki ke ke fakamo'oni ai ke fakahā 'oku 'ikai fakata'e'aonga'i kinautolu mei ha'anau ma'u ha ngaahi lakanga 'i he malumalu 'o e Lao ki he Ngaahi Kautaha Ngāue 'Ofá (Charities Act). Vakai ki he'emaui [fakamatala fekau'aki mo e kau ma'u lakangá/ōfisa](#) pea mo e [tohi fakamo'oni ki he ma'u lakangá](#).

► Ngaahi Ngāué

Ko hano fakamatala'i 'o e ngaahi me'a 'oku fakahoko 'e ho'o kautahá, kau ki ai mo kinautolu 'oku kau ki aí, feitu'u 'oku fakahoko ai 'a ho'omou ngaahi ngāué pea mo hai 'okú ne ma'u ha lelei mei ai.

► Fakamatala poupou

'E tokoni kapau te ke lava 'o 'omai ha lipooti fakata'u, tohi fakamatala, 'imeili pe ngaahi tohi 'oku hā ai 'a e fa'ahinga ngāue 'oku mou fakahokó.

► Ngaahi fakamatala pa'anga

Ho'o ngaahi fakamatala pa'anga fakamuimui tahá kapau 'okú ke ma'u kinautolu.

► Ngaahi pa'anga na'e faka'aonga'i 'i tu'apule'anga

Pēseti 'o e pa'anga 'o ho'o kautahá 'oku totongi ki ha ngaahi taumu'a ngāue 'i tu'apule'anga (tatau ai pē kapau ko e fo'i noa pē 'eni).

► Ngaahi Foaki 'Ofá

Pe 'okú ke ma'u atu pe 'ikai ha ngaahi foaki 'ofa pe [koha](#).

► Ngaahi tu'utu'uní mo e kupu ki hano fakapekia (wind-up clause)

Ko ho'o ngaahi tu'utu'uní ko ha pepa ia 'oku fokotu'u ai 'a e ngaahi taumu'a 'a ho'o kautaha ngāue 'ofá, me'a 'okú ne fakahokó pea mo e founa 'o 'ene faifatongia. Te ke ala ui ia ko e konisitūtone, tohi talāsiti fakalao pe ko e pepa ki hono pule'i 'o ho'o kautahá.

Ko e ngaahi tohi tu'utu'uní kotoa pē, tukukehe ha ngaahi tohi talāsiti fakalao, kuo pau ke 'i ai ha kupu ke fakahā ai 'a e me'a 'e hoko kapau 'e tu'u 'a e faifatongia 'a ho'o kautaha ngāue 'ofá (ko ha kupu ki hono fakapekia). Kuo pau ke ne fakahā ko ha ngaahi koloa 'e kei toe, hili ha'o totongi kotoa ho ngaahi mo'uá mo e ngaahi fatongia, kuo pau ke ngāue'aki ia ki ha taumu'a ngāue 'ofa, pe 'e 'oatu ia ki ha kautaha kehe 'oku 'i ai 'a 'ene taumu'a ngāue 'ofa. Ki ha fakaikiiki lahi ange, vakai ki he [taumu'a ngāue 'ofá mo ho'o ngaahi tu'utu'uní](#).

► Fakamatala 'oku fakangatangata hono tuku atú

Kapau 'okú ke fiema'u ha [fakamatala ke fakangatangata meí ha sio ki ai 'a e kakaí](#), 'e fiema'u ke ke fakamahino pau 'a e 'uhinga ki aí. 'I he tu'u angamaheni, ko e kongá lahi 'o e ngaahi fakaikiiki 'o ho'o kautahá 'e 'atā atu ia ki tu'a ki he kakaí 'i he [Charities Register \(Tohi Lēsisita 'o e Ngaahi Kautaha Ngāue 'Ofá\)](#).

► Fakamatala 'e 'ilo'i'aki

Kapau ko ho'o kautahá ko ha incorporated society (sōsaieti kuo 'osi lēsisita ko ha sino fakalao), kautaha talāsiti ngāue 'ofa kuo 'osi lēsisita pe ko ha kautaha, 'e lava ke ke ngāue'aki 'a ho'o fika lēsisita meí he Companies Office. Kapau 'oku 'i ai hao fika Inland Revenue (Potungāue Tukuhaú) pe New Zealand Business Number (NZBN pe Fika Ngāue Fakapisinisi 'i Nu'u Sila), te ke lava foki 'o ngāue'aki mo 'eni.

Mateuteu ke ke tohi kole?

[Lomi'i 'i heni ke ke tohi kole ai 'i he 'initaneti](#).

Te ke ma'u atu ha 'imeili 'o fakapapau'i atu 'a ho'o tohi kolé. Kapau te mau toe fiema'u ha fakamatala lahi ange, te mau fetu'utaki atu. Hili pē 'a e ngāue ki ho'o tohi kolé, 'e fakahoko atu ha tali ki he ola 'o ho'o tohi kolé.

Kātaki 'o fakatokanga'i ange, kapau 'okú ke lēsisita 'i he Companies Office pea 'okú ke liliu 'a ho'o ngaahi tu'utu'uní, 'e fiema'u ke ke fakahā atu ia kiate kinautolu kimu'a 'i ha'o fakahā mai kiate kinautolu.

Kei fiema'u ha tokoni?

[Fokotu'u hao taimi kiliniki fakatāutaha](#) pea 'e lava ke ke talanoa mai ai kiate kinautolu 'i he telefoní pe 'i ha talanoa vitiō (Zoom).

Fetu'utaki mai kiate kinautolu

Telefoní: 0508 CHARITIES (0508 242 748)
'Imeili: info@charities.govt.nz